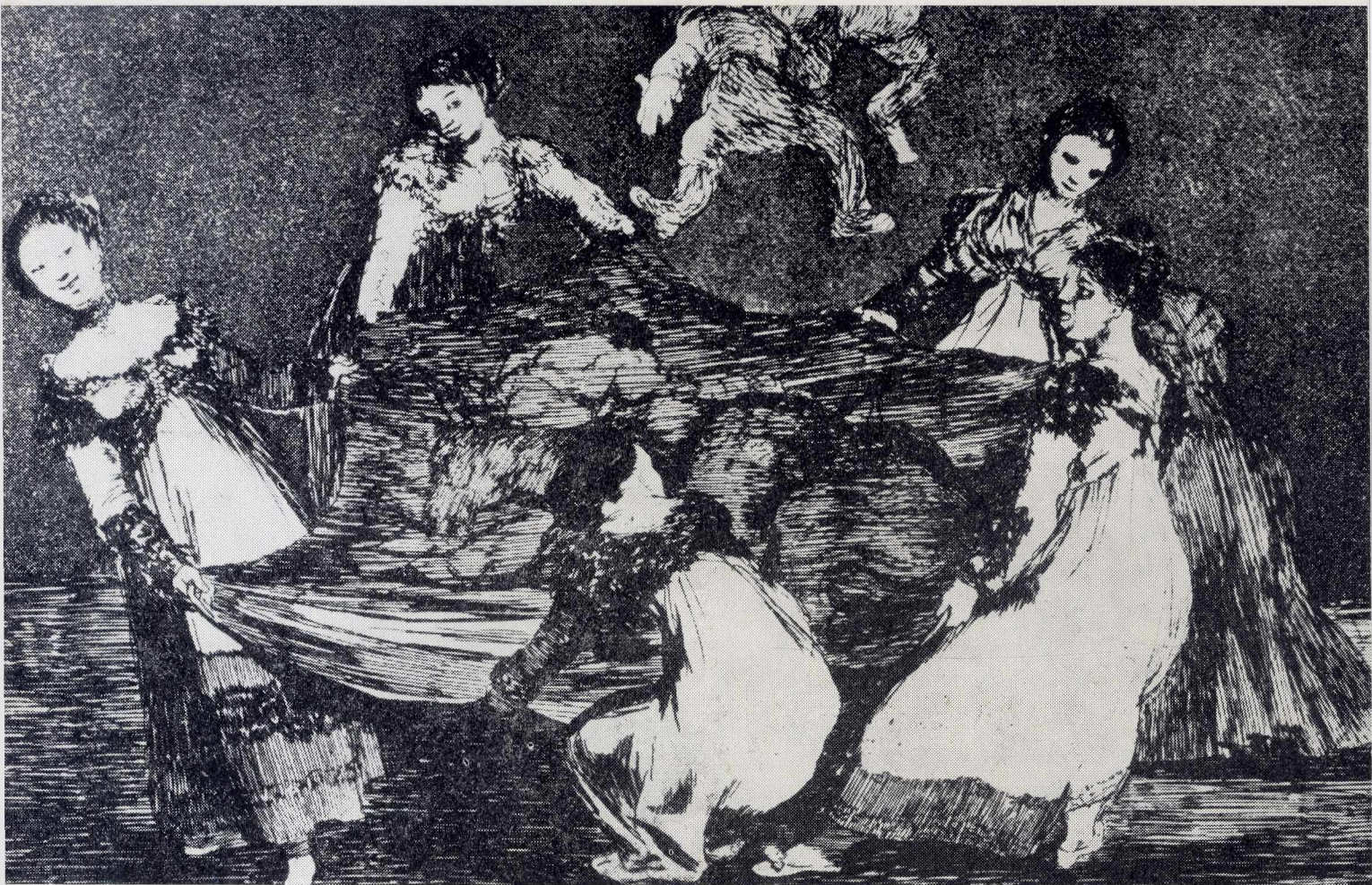

DIVADLO PETRA BEZRUČE OSTRAVA

nositel vyznamenání »Za zásluhy o výstavbu«

Alejandro Casona:

JITŘNÍ PANÍ

Federico García Lorca

DÍVKA UTONULÁ V STUDNI

Sochy trpí očima v temnotě rakví,
ale trpí mnohem víc ve vodě, která nikam neúští.
... která nikam neúští.

Lidé běželi po cimbuřích a lámali pruty rybářů.
Rychle! K roubení! Honem! A skřehotaly něžné hvězdy v studni.
... která nikam neúští.

Pokojná v mé vzpomínce, hvězdo, kruhu, meto,
pláčeš na březích koňského oka.
... které nikam neúští.

Nikdo v temnotě nedá ti dálky,
ani broušenou hranu, démantovou budoucnost.
... která nikam neúští.

Zatím co lidé hledají ticho polštářů,
ty jsi tepem navždy uvězněným v svém prstenu.
... který nikam neúští.

Zvěčněná v doznívání vín, které přijímají
zápas kořenů a samotu předvídanou.
... která nikam neúští.

Už běží po rampách! Vynoř se z vody!
Každý hrot světla tě řetězem spoutá.
... který nikam neúští.

Ale studna vztahuje k tobě mechaté ručičky,
netušená rusalka své čisté nevinnosti.
... která nikam neúští.

Ne, která nikam neúští. Stojatá voda,
vdechující všemi houslemi beze strun
stupnici bolesti a vylištěných stavení.
Voda, jež nikam neúští.

Alejandro Casona

vlastním jménem Alejandro Rodríguez Álvarez se narodil 23. března 1903 v Besullo na severu Španělska a zemřel 17. září 1965 v Madridě. Studoval filosofii a literaturu na universitě v Ovideu a Murcii. Od svého mládí se věnoval divadlu. Jako venkovský učitel začal psát divadlo pro svoje děti ve škole. Sestavil z nich první divadelní soubor a nazval jej »Pájaro Pinto« (Barevný pták). Tato divadelní družina hrála dětské hry pro dětské obecenstvo. Pak si Casona pomyslel, že by mohl něco podobného udělat pro celou vesnici. S padesáti studenty dal dohromady kočovné divadlo »El Teatro del Pueblo«. Čtyři roky s ním projížděl ty nejchudší vesnice, jaké najdeme na mapě Španělska a zadarmo lidem na venkově přinášeli divadelní hry, tradiční tance a sborové písně. Byly to roky naplněné vírou ve Španělskou republiku. Občanská válka

to všechno krutě skončila. V roce 1937 odešel přes Francii do exilu a usadil se v Buenos Aires, kde působil jako dramaturg a scénárista. V roce 1962 ho touha po domově přivedla zpět do Španělska. Casona psal nejprve poezii. Později se věnoval výhradně dramatu. Pokusil se o obnovu španělského dramatu tím, že do něho zavedl zároveň lyrismus a humor. Jeho hry nemají prudký spád, ani lhtnou dramatickou osnovu. Mívají suggestivní lyrickou atmosféru, vznášejí se jakoby na oblaku snu a poezie. Lyricko-poetický nádech v nich má celá denodenní realita. Napsal dvacet divadelních her. Z toho jsou nejznámější: Sebevraždy na jaře zakázány, Jitřní paní, Stromy umírají vstaje, Sedm výkřiků na moři, Dům se sedmi balkóny a jeho poslední hra Kavalír se zlatými ostruhami. Z jeho poezie je nejznámější sbírka Flétna ropuchy, dále pro děti napsal Květ bájí – adaptaci nejkrásnějších světových pohádek a sérii aktovek Radostná podívaná.

Alejandro Casona:

JITŘNÍ PANÍ

Lidová balada o čtyřech dějstvích. Přeložila Hana Posseltová.

Režie: PAVEL PALOUŠ

Hudba: JAN TOMŠÍČEK

Výprava: OTAKAR SCHINDLER

Představení řídí: LÍDA NAAROVÁ

Text sleduje: JIŘINA ČÍŽKOVÁ

Osoby a jejich obsazení:

Poutnice	MARIE VIKOVÁ
Telva	ŠTĚPÁNKA RANOŠOVÁ, nositelka vyznamenání Za vynikající práci
Matka	LUDMILA BEDNÁŘOVÁ
Adela	RENATA DOLEŽELOVÁ
Angélica	JANA POSTLEROVÁ
Dědeček	ARNOŠT BOROVEC JERONÝM HORÁK
Martín de Narcés	MILOSLAV ČÍŽEK
Quico, mlynářský pomocník	JIŘÍ ČAPKA
Darina, děvčátko	VERONIKA BOROVCOVÁ, NAĎA ZAJVAROVÁ
Andrés, dítě	VLADIMÍR ČÍŽEK ONDŘEJ MALÝ

Premiéra 31. května 1974

Mé přivítání Casony na našem jevišti

Vítám s úctou Casonu na naše jeviště. Vítám ho s nedočkavostí, jako někoho, o kterém jsem tolik slyšel a teď se s ním mám poprvé sejit. Tváří v tvář. Jeho cesta k nám byla dlouhá. Předlouhá. Z malé vesničky v Asturii na severu Španělska, přes Francii nedobrovolný exil v Latinské Americe, přes mnohá světová i naše jeviště. Mám ho rád a vy až ho poznáte, určitě si ho taky zamilujete. Pro jeho slova plná hudby, pro jeho lásku k životu a dobrým lidem, pro jeho optimismus, pro nejedno odhalení životní pravdy, pro životní jistotu, která z něho přímo vyzařuje. Mám ho rád proto, že se vždycky zabývá problémy lidskými a zachází s nimi s humorem a porozuměním. Ať je prostředím jeho her sebepodivnější, jeho postavy v něm jednájí vždy jako lidské postavy.

Vítám s porozuměním na našem jevišti Casonovu hru Jitřní paní, hru o poutnici, která provází člověka na jeho celoživotní pouti a která člověka, každého člověka, který si její přítomnost vedle sebe uvědomí, nutí k životní aktivitě. Z napětí mezi prozatímností a věčností, vzniká u člověka vědomí tvůrce skutečnosti. Svět pomíjející skutečnosti je světem aktivity. V tom je i aktivita třeba obilného zrna. Toto zrno kdysi v šerověku lidstva bylo dobře zaseto. Toto zrno přes věky přenášejí moudré ruce moudrého člověka. Jeho síla je tedy v nepřetržité obnově. S moudrostí lidské duše je tomu stejně tak.

V občanské válce ve Španělsku viděl Casona smrt na každém kroku. Viděl hrdinství

a oběti, které v něm živily víru v člověka; viděl hromadné křivdy, ukrutné zločiny a zradu ve velkém. V pozadí hrdinství a obětí, jak sám řekl, vždycky našel lásku; za křivdami, zločiny a zradou našel vždy strach. A tak si myslím spolu s Casonou, že strach je náš smrtelný hřích. A že jen tehdy, až ho přemůžem, bude mít svět potřebný mír, aby krása a chléb měly svou nejlepší vůni.

Vítám ho na našem jevišti i proto, že Smrt - jeho Jitřní paní, nemá naprosto nic společného s odpornou a zapáchající smrtí 20. století, století válek a hromadného vraždění, jak jsme tomu byli svědky za nacismu, ve Vietnamu a v poslední době v Chile. Casonova Jitřní paní je plodem lidové fantazie, pohádek a balad, navíc odzbrojená převtělením v lidskou bytost. Je žena. Má horké, po lidské lásce toužící srdce, miluje děti. Proto slábne před magickou silou života. Proto je schopna zasáhnout i aktivně na obranu života. Přichází nám říci: »Jak je krásná láska a život. A jaká škoda, že se to všechno jednou musí zničit, aby se z jejich popele zrodily nové životy a lásky«.

Upřímně vítám Alejandra Casonu na našem jevišti. Především pro nalehavé upozornění, že vykonaný čin, prací naplněný život, myšlenka předaná dalším generacím, je živoucím darem, živoucím prodloužením dechu člověka. Vítám ho pro upozornění, že štěstí dostane jen ten, kdo ho sám dává. Vítám ho pro životní optimismus!

30. sezóna

Program Divadla Petra Bezruče
v Ostravě

Umělecký ředitel
Ladislav Knížítko

Dramaturg Ivan Taller

Výtvarná spolupráce Otakar Schin-
dler — Vytiskly Moravské tiskař-
ské závody, n. p. Olomouc, provoz 22,
Hollarova 14, Ostrava 1.

V programu je použito grafických
listů Francisca Goy.

Veškerá práva k provozování tohoto
díla zastupuje DILIA Praha.

Cena 1,80 Kčs

